

Fenyvessy Jeromos O. P. (Dominican monk)

Walberberg, Germany

port + art Nyitlung 5/6/58
Died

„Szétszórt Pásztortüzek...”

Fenyvessy Jeromos páter visszatért világszerte útjáról

Gyermekeink kedvenc Verne-regényének hőse, Fogg Phileas negyven nap alatt körülutazta a világot. Könyv tanúsítja, film is készült róla. Ez még a múlt század regénye. Manapság több idő kell egy világszerte úthoz. Fenyvessy Jeromos páter például, aki a német dominikusok rendfőnöke, Dr. Wunibald Brachthäuser meghívására sociusként végigkísérte öt missziós útján, negyven napnál jóval többet töltött a nagyvilágban.

(Vajay Szabolcs felvétele)

Walberbergől Walberbergig

A két dominikus a walberbergi kolostorból indult világszerte útjára. Az út egyes állomásaira Fenyvessy Jeromos így emlékezik:

— Kölnből Bécsbe repültünk. A szovjet megszállás alól felszabadult Ausztria fővárosában még mindig nagyon sok magyar él. Az emberek önkénytelenül a régi trefás mondás jut eszébe, hogy Budapest és Szeged után Bécs a legnagyobb magyar város. Azután Istanbul következett, a Márvány tenger partján. Arra természetesen nem volt időnk, hogy megnézzük mind a hétszáz mecsetet, de személyes élményként megemlíthetem, hogy a pályaudvaron „találkoztam” az Orient expresszel, amely éppen Budapestről érkezett, itteni végállomására. Jeruzsálemben, a két-ezeréves kereszténység bölcsőjében felejthetetlen benyomást tesz a mohamedán, örmény és zsidó világ találkozása. Bagdad az ezeréves éjszaka meséinek ékszerdoboz, az arab művészet és tudományos élet központja. Delhi, a negyedfélszázmillió indiai fővárosában szinte megdöbbentő a gazdaság és szegénység végtelenségű találkozása. Bangkok a Távolkelet Velencéje, Hongkongban nagy élmény volt számomra, hogy tanulmányozhattam a kínai életformát. Mánilában van a világ legnagyobb katolikus egyeteme, 24.000 hallgatóval. Több mint negyedóraig tart, míg autóval bejárhatjuk a tudományok ezt a külön kis városát. Innét Sydneybe mentünk, amely Ausztrália első európai települése. Új-Zélandban Aucklandben az ottani tej- és gyapjúfeldolgozóipar közepén állunk le. Ezután Tokio következett, majd a Havai szigetek gyöngye, Honolulu. Amerikában San Franciscóban, Detroitban és New Yorkban jártunk, majd Mexikóba és Venezuelába vitt utunk. Caracasban találkoztam első honfitársunkkal, aki Magyarországról való menekülése óta építkezési vállalkozásai révén milliomos lett. Santiago de Chileben a régi pesti Ludláb vendéglő volt tulajdonosánál. Kurucz Mihálynál ebédeltünk. Cseresznyés tortája ugyanolyan jó, mint az Irinyi uccában volt. Utunk következő állomásai: Peru fővárosa, Lima, majd a Déli földgömb New Yorkja, Buenos Ayres. Braziliában Sao Paulóban és Rio de Janeioban töltöttünk néhány napot, majd Johannesburg érintésével, Kartumon, Kairon, Athénen, Rómán és Zürichen át visszaérkeztünk Walberbergbe.

Magyarok a nagyvilágban

Fenyvessy páter, aki az emigráció legtermékenyebb kaidóját, az Amerikai Magyar kiadót alapította és vezeti, világszerte útja során mindenütt

felkereste a szórványban élő magyarokat, ezeket a szétszórt, képletes pásztortüzeit nyelvünknek, kultúránknak.

— Tíz esztendeje annak, — mondja —, hogy kiadóvállalatunkat megalapítottam. Célja az, hogy szellemi táplálékot adjon az emigrációban élő honfitársainknak. Tíz esztendeje állok a magyar betű szolgálatában, de eddig nem volt alkalmam, hogy hűségese olvasóközönségünkkel, Európán kívüli képviselőinkkel személyesen is felvegyem a kapcsolatot.

— Világszerte utam során örömmel tapasztaltam, hogy a földkerekség minden részén, idegen csillagok alatt, mindenütt, ahol magyarok élnek, keresett cikk a magyar könyv, a magyar betű.

Ennek az igénynek szolgálatában áll az Amerika Magyar Kiadó. Kiadványainak száma tíz év alatt elérte a száznyolcvanát. Száznyolcvan magyar könyv: egész kis könyvtár. Azonkívül egy német és egy osztrák kiadóval együttműködve még tíz világszerte aratott mű jelent meg, német nyelven.

A további tervek szerint még ebben az évben további ötven kötetet bocsátanak utra. Elsősorban magyar klasszikusokat, Arany: Toldy trilogiája, Krúdy Gyula: Boldogult urfikoromban, Nyírő József: Kopjafák, Tamási Áron: Ábel a rengetegben. A „Filléres könyvtár” sorozatban Gárdonyi Géza, Mikszáth Kálmán és Reményik Sándor művei jelennek meg, a közeljövőben.

Ezt a széleskörű, gazdag irodalmi programot Fenyvessy Jeromos világszerte útja tapasztalatainak felhasználásával állította össze. Megvalósításában közreműködik a Nyugaton élő magyar írók Vörösmarty Köre, amelynek lektorátusát Ferdinandy Mihály, a puertoricói egyetem magyar professzora vezeti.

Mit vár az olvasó?

Fenyvessy Jeromos világszerte útja során alaposan tanulmányozta az öt világszerte szétszórt magyarság irodalmi igényeit, feljegyezte kívánságaikat, meghallgatta bírálatukat. Tapasztalatait a következőképpen foglalja össze:

— Olvasóinak kéréseit három csoportba foglalhatom. Elsőször is sokféle, színes olvasnivalót várnak. Nemcsak szórakoztató műveket, hanem a tudást gyarapító munkákat is. Azaz: magyar betűt, minél többet. Másodszor várnak egy klasszikus sorozatot. A világmagyság várja kedvenc költőit: Arany Jánost, Petőfit és Vörösmartyt. Várja a népszerű regényírókat: Jókait, Gárdonyit, Mikszáthot. Az a kívánság nyilvánult meg, hogy ezeket a műveket könnyen kezelhető formában, zsebfornátumban juttassuk el nekik. Harmadik kívánsága pedig az öt világszerte felkeresett honfitársainknak, hogy új hazájuk nyelvén, angolul, spanyolul, portugálul adjunk ki magyarságtudományi írásokat, amelyek rávilágítanak ezeréves történelmi hivatásunkra, a Duna medencében. Ugyanakkor a nagy világnyelveken szólnak minden külföldi lelkiismeretéhez: ime mit tett ez a maroknyi nemzet ezer éven át a nyugati kultúra és a Nyugat szabadságának védelmében.

— Látogatásaim során a szabad világ legfontosabb magyar gócpontjain örömmel láttam, hogy a polcokon már ott sorakoznak a magyar könyvek.

Élmények és tanulságok

Világszerte útja során Fenyvessy Jeromos nemcsak a magyarság kultúrigényei iránt érdeklődött de életük új formájáról is értékes tanulságokra tett szert. Közülük a leglényegesebb, hogy ahol megvan a hajlam egymás megbecsülésére, egymás segítségére, ott sokkal könnyebben boldogulnak új hazába került honfitársaink. A clevelandiak például aránylag rövid idő alatt pompás klubházat építettek maguknak, szép berendezéssel. A caracasiak főként az új menekültek megsegítésében tüntek ki. Jelentős pénzüsszeggel támogatták őket az existenciája alapításában.

Személyes élmények tekintetében Fenyvessy páter elsősorban Názáretet és a szentföldet említi, amely reá, mint dominikus szerzetesre különös hatást tett.